

מדריך לכשרות

עלון יומי להתאחדות הקהילות

יום ראשון | כז סיון | פרשת קרח

גלון מס' 263

התשע"ה

נתייסד בארה"ב בחודש אדר-ניסן ה'תשל"ד משנה א' קונטרס א' (כרך א')
עד חודש אדר-ניסן ה'תשנ"ח - שנה ח' קונטרס מ' (כרך ח'),
וכעת מתחדשים וממשיכים בעזוהי"ת בעלון יומי לכל ימות השנה

כולל תשובות מכתבים ובירורים
בענין כשרות המאכלים והבשר

דבר המערכת (בהמשכים)

ראובן קשאני הקראים : קורות מסורות ומנהגים (דפוס קואופרטיבי "אחזה", ירושלים תשל"ח - 1978) עמ' 7 - 12. (להלן - קשאני).

נתן שור תולדות הקראים (מוסד ביאליק, ירושלים, תשס"ג - 2003) עמ' 11 - 32. (להלן - שור).

מיכאל קורנילדי המעמד האישי של הקראים (הוצאת ראובן מס בע"מ, ירושלים, תשמ"ד - 1984) עמ' 13 - 33 (להלן - קורנילדי).

יוסף אלגמיל תולדות היהדות הקראית (המועצה הארצית של היהודים הקראים בישראל, רמלה, תשל"ט - 1979) כרך א', עמ' 55 - 64 (להלן - אלגמיל).

23. לעומת זאת, היהודים הרבנים, שקיבלו את דברי "הרבנים" ומכאן שם, רואים בתורה שבעל פה כמקור הלכתי מובהק שאין בלתי וכפירה בה כמוה ככפירה בעיקר. על מעמדה הנעלה של התורה שבעל פה ביהדות הרבנית ראו :

מנחם אלון המשפט העברי : תולדותיו, מקורותיו ועקרונותיו (הוצאת ספרים ע"ש י"ל מאגנס, האוניברסיטה העברית, ירושלים, תשמ"ח) כרך א', עמ' 172 - 236.

24. הבדלי הגישה הדוקטרינרים בין הרבנים לקראים הובילה להתפתחותן של שתי הלכות מקבילות, אחת רבנית ואחת קראית, שמצד אחד דומות מאחר ושתיהן מקורן בתורה שבכתב, אך מצד שני גם שונות בשל עמדת הקראים בדבר אי קבלת התורה שבעל פה. למען ההמחשה ניתן מספר דוגמאות לשוני במנהגים שבין השניים :

א. לוח השנה - הוא אחד מסלעי המחלוקת בין קראים לרבנים. לוח השנה הרבני נקבע מראש. הקראים קבעו שראש החודש אינו חל בתאריך קבוע אלא על פי תצפית הלכנה. כמו כן, אצל הקראים השנה החלה בחודש ניסן ולא בחודש תשרי. עקב כך חגי הקראים חלו בתאריכים שונים מאלה של היהודים הרבנים, ואלה ואלה נחשבו בעיני אחיהם למחללי הימים הקדושים. (שור, עמ' 61 - 62 ; קשאני, עמ' 46).

ב. מצוות שבת - בבתי הקראים, שלא כבתי הרבנים, לא הדליקו נרות בערב שבת. הקראים גם לא התירו להשתמש באש שהודלקה לפני כניסת השבת, ולכן היו בתיהם אפלים כליל שבת, לעומת בתיהם המוארים של הרבנים (שור, עמ' 67 ; אלגמיל, עמ' 97 - 98 ; קשאני, עמ' 14). יתרה מזאת, אצל הקראים נאסר קיום יחסי אישות בין בני זוג בשבת (קורנילדי, עמ' 105).

המשך בעלון הבא

דבר המערכת

המערכת על תיקון הכשרות

יותר מאלף ספרים וקונטרסים וקול קוראים שיצאו לאור במשך יובל שנים תשכ"ה-תשע"ה

תיקון הברית

על שמירת ותיקון פגם הברית דיניו ומנהגיו

מצב הכשרות בימינו

חזקת כשרות של הרבנים המכשירים

מהמתרחש בעולם הכשרות

מאמרים שנכתבו בארצות הברית לפני מאה שנה בענייני הכשרות

מה אנחנו אוכלים? מי מספק לנו את הבשר?

כתבות מהעיתונים שרוב הבשר שאנחנו אוכלים, בא מהערבים.

שמע בני עצות לתיקון הכשרות

עמ' 4

מכתבים למערכת

עמ' 4

ועד הכשרות להתאחדות הקהילות
ארגון המוקדש לתיקון מצב הכשרות
בהשתתפות הרבנים והקהילות ולומדי תורה לשמה

בפיקוח כ"ק האדמו"ר רבי שלום יהודה גרוס
אבדק"ק האלמין שליט"א
מחבר יותר מאלף ספרים על כל יסודי הדת

יותר מאלף ספרים וקונטרסים וקול קוראים שיצאו לאור במשך יובל שנים תשכ"ה-תשע"ה

תיקון הברית

על שמירת ותיקון פגם הברית דיניו ומנהגיו

מלכותם יחד, ותמיד תמיד כשאפקוד עליהם עונותיהם, ופקדתי עליהם מעט מן העון הזה עם שאר העונות, ואין פורענות באה על ישראל שאין בה קצת מפרעון עון העגל".

ועל דרך זה בחטא מרגלים, שאמר השם יתברך למשה "אכנו בדבר גוי", פעל משה אצל השם יתברך "ויאמר ה' סלחתי כדברך", אך אף על פי כן אמר השי"ת "ואולם חי אני גוי", ופי' רש"י "לא אמיתם פתאום כאיש אחד (שלא יאמרו "מבלתי יכולת" גוי), אלא באיחור מ' שנה מעט מעט".

אכן פנחס סילק את כל הדינים "ויכפר על בני ישראל". היינו, דחטא העגל וחטא מרגלים נתכפרו רק לאותו דור, אבל פנחס, כיון שהיתה לו מסירת נפש לכן סילק את הדינים לגמרי, ולכן "הנני נותן לו את בריתי שלום", כיון שהוא מכפר עד סוף כל הדורות.

ובזה מיושבת תמיהת האות חיים ושלום בענין אמירת פסוקים אלו בשעת עריכת ברית, כי אליהו מלאך הברית הוא פנחס ("פנחס זה אליהו"), שהוא הציל את כלל ישראל בעניני שמירת הברית, לכן בעת עריכת ברית שאז בא אליהו שהוא פנחס, אומרים אז הפסוקים הנ"ל, כדי להזכיר את פנחס.

ועוד, דכיון שעל ידי פנחס ניצלו בני ישראל מכליה, לכן כל ילד חדש שנולד הוא בזכות פנחס, ופנחס הוא כעין "אביו" של הרך הנולד, ולכן פנחס (שהוא אליהו) בא להשתתף בהכנסתו בבריתו של אברהם אבינו עליו השלום, ומכיון שהוא שם אומרים "ברוך הבא כו' וידבר גו' פנחס בן אלעזר גוי".

ולכן דווקא פנחס קנא קנאת ה', ולא משה ואהרן, כי "פנחס הוא אליהו", שהוא מלאך הברית, לכן פנחס דווקא קנא לענין שמירת הברית.

וזהו גם הטעם לזה ש"בא הכתוב ויחסו אחר אהרן", שאמר "פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן גוי", כי מדת אהרן היא מדת השלום, "אוהב שלום ורודף שלום", וגם פנחס קיבל מאת השם יתברך ברכת השלום ("הנני נותן לו את בריתי שלום").

ועוד טעם לזה שיחסו הכתוב אחר אהרן, כי ידוע אשר בעת שפרחה נשמתו של פנחס (כשהלך להרוג את זמרי) נכנסו בו נשמת נדב ואביהו, בני אהרן, ואם כן הרי הוא עתה בנו של אהרן הכהן (ולא רק נכדו), ולכן כיון שהזכיר את ה"בן" (פנחס), הזכיר גם את "אביו" (אהרן).

ועוד יש לפרש בפירוש הגמרא והמדרש "ראוי כפרה זו שתהא מכפרת והולכת לעולם", שעל ידי שאנו קוראים בתורה בפרשת פנחס ואנו רואים באיזה מסירת נפש שקנא פנחס לה' ואנו רואים השכר הגדול והברכות שקיבל פנחס על זה, על ידי זה מתעוררת בנו מדת הקנאות, קנאת סופרים תרבה חכמה ואנו גם כן מקנאים לה', ועל ידי זה שאנחנו מקנאים לה' אנו מצילים הכלל ישראל. ובה אתי שפיר כנ"ל.

ובזה יש לתרץ גם כן קושיות האות חיים ושלום, למה אנו אומרים הפסוקים הנ"ל בכל ברית, מפני שכל אב שהולך למול את בנו, צריך שתהי' לו מדת הקנאות, ולכן אומרים פסוקים הנ"ל, שהמדה הזו תדבק בנו כנ"ל.

וגם כן ידוע שכל העוסק בתורת עולה כאילו הקריב עולה, וכשאנו מזכירין פסוקים הנ"ל נחשב אצל השי"ת כאילו פנחס קנא עכשיו לה', וממילא ראוי כפרה זו שתהא מכפרת והולכת לעולם, אמן.

המשך בעלון הבא

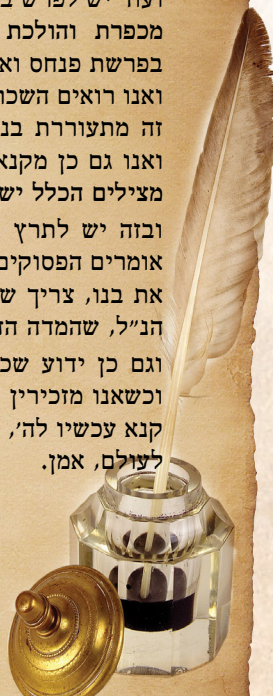
ששכר פועלי ישראל והתנה עמהן להאכילן סתם אפילו מאכילן מהיותר טוב ויפה לא יצא כיון שהן בני אברהם יצחק ויעקב, ע"ש א"כ כולם מיוחסין, ועוד מצינו הרבה תנאים בש"ס דס"ל כל ישראל בני מלכים הן. (שבת סז, ב"מ קיג: זוה"ק ח"ג כת. רכג. רנה. תדבא"ו ט"ז). וע"ע בש"ס (הוריות יג.) כל ישראל ראויין למלכות. ועוד (חולין צא:): חביבין ישראל לפני הקב"ה יותר ממלאכי השרת. ועוד (בתנחומא ויחי ה') כל העוזר את ישראל כעוזר את השכינה.

ואם כוונתו שהשוחט הזה מתבלט בו יחוס אבותיו כיון שעדיין לא הרחיק מהם רק דור או שנים והבושה ניכרת יותר, אי"ז טענה כלל, כי כבר קדמוהו קרא "אין חכמה ואין תבונה לנגד ד'", ועוד תאמין לי כי אלו הצדיקים הקדושים ודאי יקבלו יותר נחת אם יעבירו שוחט הלזה כי בלי ספק מצטערין ומתביישין בעולם העליון על מעשי נכדם ובודאי יחזיקו לו טובה כי שם עולם האמת, והם צדיקי אמת. וכע"ז מצינו לחז"ל שאמרו (בשבת פט:): דלע"ל כאשר ירצה הקב"ה להעניש ישראל על שעברו על מצותיו ית"ש אז יענו אברהם אע"ה ויעקב אע"ה שימחו על קדושת שמו ית', ואע"ג שיצחק אע"ה ימליץ בעבורם להקל דינם. מ"מ זהו כשאנו דנין לענין עונש נצחי, אבל כאן שהכוונה לסגור דלת בעד עובר עבירה ולתת מחסום למכשיל רבים ולמעט ממנו עונו ודאי דכולם יסכימו ויחזיקו לו מלא חפניים טיבותא.

ופשוט שגם כבוד עצמו לא שייך בזה (לבד ממה שביארתי דאפילו אם הי' שייך צריכין לדלג עליה ולדחותה במקום כבוד ד') דאע"ג שלפי שעה מיצר לו אבל יהי' שמח לאח"ז כאשר יבאו אלקים במשפט. ואצל ישראל שהאי עלמא כפרוזדור לטרקלין לבד צריכין להביט גם אל העיקר, ולתפוס העיקר ולעזוב הטפל, וזכרי נא עוד מ"ש בשו"ת חת"ס לענין כפרה לת"ח שעוול ורגיל לישב בתענית שכ' דא"א לו שיתכפר בתעניתים כיון שזו היתה גרמת חטאו וה"ה בזה אחר שכבודו גרם לו שיתעלה למעלת שוחט אסור לן לחוש לכבודו כיון שזו היתה יסודת חטאו. ואם לא חש על כבודו וכבוד בית אבותיו ותיעב העם במרק פיגולו אנן נחוש לכבודו אתמהה. אלא פשוט דיש להעבירו, ובושתו יהי' לו לכפרה קצת כמו שדרשו חז"ל בכרכות העושה עבירה ומתבייש בה מוחלין לו על כל עונותיו. עכ"ל.

ז) בזה"ז יש מקום גדול להחמיר חומרות ע"ג חומרות הרבה והרבה יותר מימי קדם כי בימים הראשונים אף שתגבורת הסט"א על מעשי השוחטים היתה בתוקפה, ומכשול הכי קטן למד על הכלל כולו היתה, מ"מ אי"ז דמיון כלל לשוחטי זמנינו הבה ננקוט איזה דוגמאות שבהם מתבלט שינוי הדור והמצב שלנו.

המשך בעלון הבא

מצב הכשרות בימינו

חזקת כשרות של הרבנים המכשירים

עוד כתב (החכ"א כלל ל"ח) הירקות בכל המדינות מוחזקים בתולעים וכן ירק שקורין פעטרוסקא וקימ"ל ועשב שקורין הויפט או קאפ קרויט ושאר כל מיני ירקות מוחזקין בתולעים ואסור לאכלן בלי בדיקה, וכן מיני סאלאטין וכו' אבל ירק קרויט שמעמידן אותו בכבישה לכל החורף בהם הרבה תולעים ברוב השנים ובדקין כל עלה ועלה בפ"ע פעמים ושלוש ואח"כ חותכין אותן ומעמידן לימות החורף.

ואת זה נסינו וראינו שאותם העלים הבדוקים אם לא יחתכו אותם באותו היום להעמידם בכבישה במלח בכלי כנהוג אם יניחו את העלים עד למחר יתהוו בהם עוד תולעים ורוחשים ופורשים מעלה לעלה גם על המקום שמונחים שם והחיוב לברור מחדש וכן נהגתי בביתי עכ"ל. הנה כתב להדיא דכן ההלכה דבכל מדינות הירקות מתולעים ובחקת מתולעים וצריכין בדיקה פעמים ושלוש כל עלה ועלה, גם הוסיף לפסוק שאם לא בשלו או מלחו הירקות לאחר הבדיקה והניחו ליום אחר צריכים בדיקה שנית מחדש כל עלה ועלה ולא נימא דנסמוך דודאי עוד לא הוי מיעוט המצוי.

ומעכ"ת רצה לומר דסגי לבדוק עד שיוסר המצוי לאינו מצוי ואז מותר אפילו לכתחילה ושכנגדו חלק עליו ומעכ"ת הביא ראי' משאר י"ח טריפות דאפילו לכתחילה לא בעי בדיקה והגם שהריאה צריכה בדיקה, וגם יצא בכחה דהתירה בכבוס ורחיצה על ידי מים לשם בדיקה.

ולפענ"ד דתרי עניני ניהו וכמ"ש לו על הטעל' ד"ח טריפות מעולם לא הוחזקה בבהמה זו ולא נכנסה בספק ולכן לא בעינן בדיקה אבל חזרת שנכנסה בחזקת טריפה מכח מיעוט המצוי לא יצא מידי חזקתו רק על ידי בדיקת כל העלים עלה לעלה לבד ולהוציא את כל האיסור לפי ראות עיני בשר ודם. (והגם כי כבר כתבתי בזה תשובה לתלמידי היקר ואשלח לו צילום מזה) והנני לברר יותר בשו"ת הרשב"א ח"א סי' קי"ג שאלת באשה שבדקה ירקות ומצאת בהן תולעים ואחר ששלקן מצאה עוד בהן שלשה תולעים ויש מי שמתיר את הכל בבדיקה כיון שהשאר בטל בששים וכו', תשובה רואה אני בזה לאיסור וכן אנו מורים בכל יום ולא מן הטעם שאמרת שאין אני רואה בזה ענין תרי זימני וכו' אלא עקר הענין שכל שנמצאו תולעים מרובים בקדרה בין בפעם אחת בין בהרבה פעמים צריכים בדיקה יפה שהרי הוחזקו הירקות אלו בתולעים וכל שהוחזק צריך בדיקה לצאת מאותה החזקה וכשהן חיינן יש להן בדיקה יפה אבל

המשך בעלון הבא

מהמתרחש בעולם הכשרות

מאמרים שנכתבו בארצות הברית לפני מאה שנה

בענייני הכשרות

מהרידב"ז

ומהרב הראשי דארצות הברית הרה"ק רבי יעקב יוסף הערמאן זי"ע שמסר נפשו על הכשרות, ומתוך האיומים שאיימו על חייו והצרות שהיו מנת חלקו בימים ההם, נפל למשכב עד לפטירתו.

נב. לצערנו הגדול וכאבנו הרב מתאוננים אנו על הגאון וצדיק הרידב"ז זצ"ל שהצטער והתיסר כ"כ בעוה"ז מסיבת השוחטים וקצבים ולא זכה למנוחה גם בקברו כי העיד על עצמו סמוך להסתלקותו שכל חיותו בעוה"ז כדאי הי' לו עבור הצלת ישראל ממאכ"א ואפי' כזית אחד מיהודי אחד, שמהו אנו רואין עד היכן בנפשו הי' להציל ישראל ממאכ"א, וכעיי"ז כ' הגרש"ק על עצמו בעובדא מבארדיטשוב (עי' בטו"ו"ד).

וזה איזה שבועות שנדפס בעתון "דער איד" הערכה על האי צדיק לרגל יום הילולא דילי' ולא הזכיר המספר רמיזא כל דהו מכל מערכת הצדיק ופולמוסו הנורא עם השוחטים וקצבים.

ובכלל יש לתמוה על העתון הזה שלא ימצא בו כלל בשום זמן אפי' רמז ממכשולות המאורעים בשחיטה ובכל עניני כשרות, משונה דורות הראשונים שהי' כל עתוננים גם התורני"ם מלאים מזה. מה גנוז בזה???

ובאחרונה נדפס שם בפרשת אמור תשמ"ח - כמה מאמרים אודות הרידב"ז - ושם מדברים כבר ממערכת השחיטה שניהלו רידב"ז ומסיימים שם, שאכן רוח הקודש הופיע על הרידב"ז שעוד יתקיים שחיטה מהודרה בארה"ב, וכבר הערנו למעלה על גודל הזיוף דברי קדשו של הרידב"ז שכל דבריו סובבים על קוטב הפוך מזה, ואדרבה כתב מה שאירע שנדע שהמצב הי' כבר אז ואי אפשר לתקן ולא שנחשוב שכיון שעומד בראש רבנים ושוחטים טובים הכל טוב, רק נדע שהמצב מרה מאד, ולא נאכל שום בשר כי לא יהי' כשר הבשר באמעריקע, ושלא היה ולא יהיה באמעריקע שום תיקון לעולם עד שיערה עלינו רוח ממרום בביאת גואל צדק בב"א.

המשך בעלון הבא

שמע בני

עצות לתיקון הכשרות ועוד

השיב "אדי המים עולים בראשו של הנער השותה אותו ומכיון שהוא מתפשט בכל הגוף יש לו לרוח שמחה כשמחת החי השותה ומשתכר". מלאתי את בקשתו ונתתי לנער לשותות יין. אחר כך שאלתי אותו אם הוא מתאוה ללכת אל הקבר בו טמון גופו, אך הוא לא ידע היכן קברוהו מכיון שלא ראה כשהוליכוהו לקבר, שכן, מיד לאחר שיצאה נשמתו מגופו השליכוהו עד שער הגהינם. אז שאלתי את השאלה שכבר שאלתי לפני כן, אם ראה רשעים בגהינם, והוא השיב לי שכבר אמר לי לפני כן ולא ראה דבר מפאת גודל החשכה ששררה שם, אפילה נוראה ובתוכה גפרית, מלח וזפת. הנתכים על ראשי הרשעים, ועם כל זאת רציתי להכנס לשם, אמר הרוח. אלא שמלאכי החבלה לא הניחו לי. לשאלתי היכן פתחו של גהינם, האם הוא בין הרים וגבעות או על פני השדה, האם הוא חור באמצע הקרקע וכיצד צורתו, השיב "כי אינו יכול לתאר חי כל זאת". מה עוד ראית בהיותך פורח באויר בעולם?" שאלתי, והוא השיב: "עברתי בין צוצאות הכסף והזהב והשמש שם מכה כאש. החום הנורא לא הציק לנו אולם מלאכי החבלה היו מכים בנו ולא יכולנו להתעכב בשום מקום יותר מרגע אחד. היינו גם בהרי החושך ושם ראיתי פתח נוסף לגיהנם. גם לשם לא הניחו לנו להכנס. עברנו גם ליד נהר הסבטיון, ראיתיו והנה הוא נהר גדול ובו מים רבים ולידו אבנים גדולות, רציתי לעבור מעבר לנהר ולהכנס אל בני ישראל אשר בחיי שמעתי שהם שם נמצאים, אלא שלא הניחו לי בטענה כי טמא לא יעבור בתוך הנהר. בהיותי פורח באויר – הוסיף הרוח וספר – ראיתי מיני פרות ואילנות שאין סוף לגדלם ולקומתם ואותם כוכבים שבני אדם רואים אותם קטנים נראים לעינינו גדולים עד מאוד" את דבריו סיים באומרו: דע לך כי יש בכוחנו להתפשט בכל

המשך בעלון הבא

מכתבים למערכת

ע

הנני מתכבד לאשר את קבלת הספר "שחיטת ואכילת בשר כהלכתה"

בתודה רבה וברכתא מעליא יושב בסדר

ועבדתם את ה' אלקיכם וברך את לחמך ואת מימך והסרת מחלה מקרבך: (שמות כ"ג)

בכבוד רב ובכל חותמי הברכות

ע"ה כמוס עגיב הרב של אור-יהודה והסביבה

מה אנהנו אוכלים? מי מספק לנו את הבשר?

כתבות מהעיתונים

שרוב הבשר שאנחנו אוכלים, בא מהערבים.

באותה מידה צריכים לחשוש מפרסומים של סוכני מלונות וטיולים הטוענים שהטיול או האירוע שהם מציעים הוא גלאט-כשר - אם אין אחריות של רבנות מוסמכת. סוכני הנסיעות הם מומחים לתיירות, לאו דווקא לכשרות. מוזר בעיני גם שמלונות שאינם בהכשר מהדרין של הרבנות, הופכים בן-לילה, בתקופת בין הזמנים למשל, למהדרין - בחסותו של מי שמארגן בהם סוף שבוע או כמה ימי נופש. נכון שהם מצרפים רב לנופש הזה, אבל לא לכל רב יש ידע וניסיון בעייני כשרות.

הפתרון הוא לשנן את הכללים הבאים:

(א) לקרוא היטב את תעודת הכשרות, כולל האותיות הקטנות. במיוחד לראות היכן נתנה התעודה, והאם היא בכלל בתוקף (לעיתים קרובות תלויות במסעדות תעודות כשרות ישנות).

(ב) להאמין רק בקייטרינג שידוע לך שלבעליו יש נאמנות אישית מוחלטת לנושא הכשרות. כלומר שהבעלים עצמם מקפידים על כל תנאי הכשרות, שיש להם משגיחים צמודים לכל אירוע, כולל הבישולים, השכרת כלים וכו'.

(ג) להתקשר לרבנות האחראית לאירוע, ולשאל האם הם מודעים לקיום האירוע, האם יש למשגיח המלווה את האירוע כל הזמן.

(ד) בשום אופן אין לאכול במקום אם אין משגיח הנוכח בזמן השמחה. לבדוק האם הכשרות ניתנה על ידי הרבנות המקומית. קשה מאד להסתמך על הכשר של רב שאינו חי באזור.

"ולמזהיר ולבזהר שלומים תן כמי נהר"

המשך בעלון הבא

גדולי הדור פסקו! תרמו אל מפעל הזוהר העולמי, (ישירות לדפוס) והיו שתפים להצלת עם ישראל על ידי חלוקת דפי זוהר היומי ספרים וצלונים בחנם: 0527651911

www.ha-zohahr.info/www.israel613.com/www.allzohar.com/HA-ZOHAR.NET

www.israel613.com/SHULCHAN ARUCH.htm